

Udenrigshandel

Betalingsbalancen et mulehår fra ny rekord i 2009

Den foreløbige opgørelse af betalingsbalancen for 2009 viser et overskud på hele 64 mia.kr. Det er kun 3 mia. lavere end rekordåret 2005, hvor der var et overskud på 67 mia.kr. Fra 2008 til 2009 er betalingsbalancen forbedret med 26 mia.kr.

af Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

9. februar 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Den forbedrede betalingsbalance fra 2008 til 2009 på i alt 26 mia.kr. dækker over en forbedring af vare- og tjenestebalancen på 8 mia.kr. og større nettoindtægter fra løn- og formueindkomst samt løbende overførsler på 18 mia.kr.
- Korrigeret for særlige forhold som handel med energi, handel med skibe, fly, boreplatforme mv. tegner udviklingen fra 2008 til 2009 endnu bedre. Ser man snævert på handlen med de konjunkturfølsomme industrivarer, er handelsbalancen isoleret forbedret med hele 41 mia.kr. fra 2008 til 2009.
- Det er svært, med udgangspunkt i de seneste tal for udenrigshandlen, at se, at vi skulle have et kæmpemæssigt konkurrenceevneproblem. Dermed ikke sagt, at vi ikke fremadrettet kan få det, hvis ikke vi formår at fastholde og helst udvikle vores høje andel af kvalitetsprodukter.
- Det er ligeledes svært at forstå, når nogle økonomer mener, at vi både skulle have et stort konkurrenceevneproblem, og at det især var eksporten, der var hovedårsag til nedturen i dansk økonomi i 2009.

Kontakt

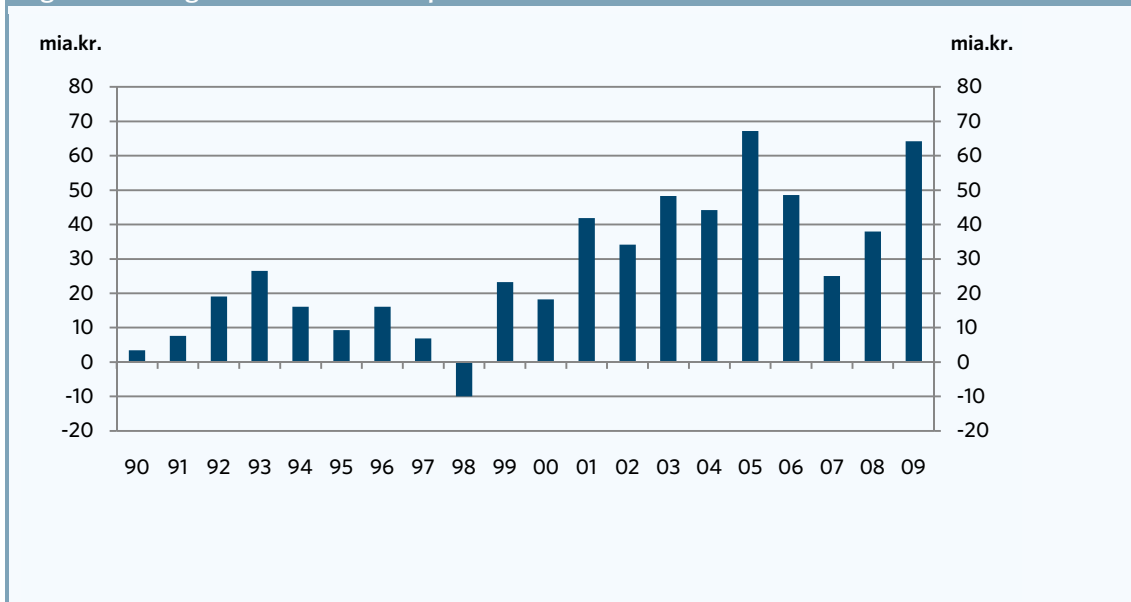
Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 28 42 42 72
fip@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Betalingsbalancen et mulehår fra ny rekord

Den foreløbige opgørelse af betalingsbalancen for 2009 viser et overskud på hele 64 mia.kr. Det er kun 3 mia. lavere end rekordåret 2005. Her var der et overskud på 67 mia. kr. Fra 2008 til 2009 er overskuddet forbedret med 26 mia. kr. Det viser figur 1. Vi forventer fortsat et solidt overskud på betalingsbalancen i 2010 og 2011.

Figur 1. Betalingsbalancens løbende poster

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Tabel 1 viser en opgørelse af betalingsbalancen for årene 2005 til 2009 samlet og fordelt på underkomponenter.

Tabel 1. Opgørelse af betalingsbalancen samt underposter 2005-2009.

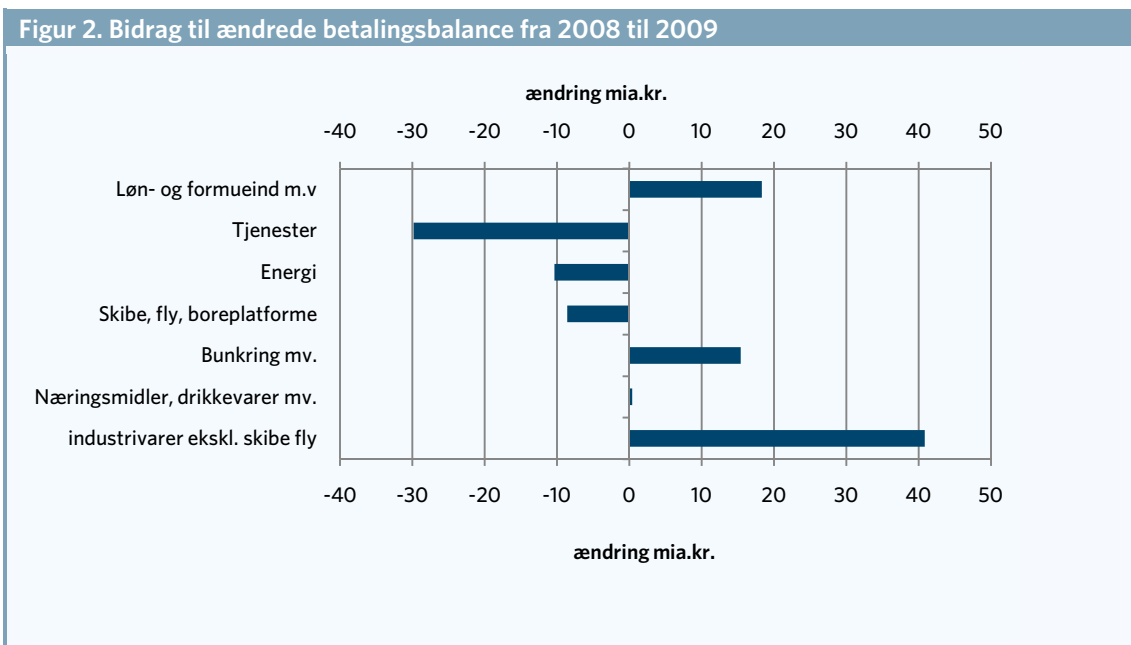
	2005	2006	2007	2008	2009
	----- mia.kr. -----				
(1) Varer, heraf	43,9	18,2	2,0	-3,7	34,0
- Industrivarer ekskl. skibe fly og boreplatforme	-8,1	-38,0	-40,2	-28,4	12,4
- Næringsmidler, drikkevarer og andre varer	42,5	46,1	41,7	42,1	42,6
- Bunkring mv. ¹⁾	-10,6	-20,1	-22,0	-33,1	-17,7
- Skibe, fly, boreplatforme	-0,9	-1,4	-3,1	-7,1	-15,7
- energi	22,3	30,7	25,7	22,8	12,4
(2) Tjenester	38,3	42,0	43,0	51,0	21,2
(3) = (1+2) Vare- og tjenestebalance	82,2	60,2	45,0	47,3	55,2
(4) Løn- og formueindkomst, samt overførsler	-15,1	-11,6	-20,0	-9,4	9,0
(5)=(3+4) Betalingsbalancens løbende poster	67,1	48,6	25,0	38,0	64,2

1) Primært udgifter til skibe og flys udgifter til brændstof i fremmed havn.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster (5) i 2009 på 64 mia. kr. dækker over et overskud på vare- og tjenestebalancen (3) på 55 mia. kr., mens løn- og formueindkomst, samt overførsler (4) bidrager med 9 mia. kr. Den forbedrede betalingsbalance fra 2008 til 2009 på i alt 26 mia. kr. dækker over en forbedring af vare- og tjenestebalancen på 8 mia. kr. og større nettoindtægter fra løn- og formueindkomst samt løbende overførsler på 18 mia.kr.

Men ser man mere detaljeret nede i tallene, er vores vare- og tjenestebalance forbedret mere markant end som så. Det skyldes, at særlige forhold som handel med energi og handel med skibe, fly, boreplatforme mv. trak ret markant ned i vores handelsbalance sidste år. Disse særlige poster har trukket ned i betalingsbalancen med næsten 19 mia. kr. fra 2008 til 2009. Det viser figur 2.

Anm.: Se tabel 1.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Ser man snævert på handlen med de konjunkturfølsomme industrivarer ekskl. skibe, boreplatforme mv., er handelsbalancen isoleret forbedret med hele 41 mia. kr. fra 2008 til 2009. For denne post var der i 2009 oven i købet et overskud på 12½ mia. kr., hvilket vi ikke en gang så i rekordåret 2005. Det viser tabel 1.

Udviklingen for handlen med industrivarer skal ses i lyset af, at den danske indenlandske efterspørgsel (privat forbrug og investeringer) har været relativt hårdt ramt i Danmark, hvilket har bevirket et kæmpe fald i importen. Men udviklingen kan også være et tegn på, at vores konkurrenceevne ikke er så presset, som man ellers får indtryk af i den offentlige debat.

Overskuddet på handlen med næringsmidler, drikkevarer og andre varer har ligget rimelig stabilt omkring 40 mia. kr. siden 2005. Fra 2008 til 2009 var der en lille stigning i nettoindtjeningen på ½ mia. kr.

Det store fald i nettoudgifterne til bunkring mv. (skibe og flys udgifter til brændstof og proviantering i fremmed havn) på 15½ mia. kr. fra 2008 til 2009 skal ses i sammenhæng med dels nedgangen i tjenesteeksporten (især søfart), men også at lavere oliepriser i 2009 sænkede udgifterne til brændstof. Faldet i nettoudgifterne til bunkring mv. må derfor ses i sammenhæng med faldet i nettoindtjeningen fra

vores tjenestehandel på knap 30 mia. kr.¹ Det er formentlig omkring halvdelen af denne nedgang, der trækkes i nettoindtjeningen fra søfart, jf. figur 2.

De lavere oliepriser sidste år dog kan så til gengæld også ses i indtægterne fra vores nettoeksport med energi, hvor der i perioden har været en nedgang på 10 mia. kr. sammenlignet med 2008, jf. figur 2.

Endelig blev der i 2009 i større omfang importeret skibe, fly eller boreplatforme. Det har trukket ned i handels- og betalingsbalancen med godt 8½ mia. kr, jf. figur 2.

De øvrige poster, dvs. løn- og formueindkomst samt løbende overførsler, løftede sidste år betalingsbalancen med godt 18 mia. kr. sammenholdt med 2008. Det dækker tilsyneladende især over, at faldet i indtægterne fra formueindkomst i udlandet har været mindre end faldet i udlandets formueindkomst fra Danmark.

Mere nuanceret debat om konkurrenceevnen efterlyses

Der er intet, der tyder på, at vores eksport i 2009 var hverken værre eller mindre ramt end eksporten i andre lande, som vi normalt sammenligner os med - tværtimod. Det er samtidig svært at forstå, når nogle økonomer mener, at vi både skulle have et stort konkurrenceevneproblem, og at det især var eksporten, der er årsag til nedturen i dansk økonomi i 2009.

Ifølge DI er 43 pct. af vores eksport såkaldte høj kvalitetsprodukter (up-market). Siden 2000 har vi formået at øge vores andel af høj kvalitetsprodukter en smule. Kigger man på andelen af lavkvalitetsprodukter ("down market"), er den samtidig skrumpet. Det tyder på en bedre sammensætning af vores eksport siden 2000, jf. analysen fra DI ("Eksport af høj kvalitet er nøglen til Danmarks velstand").

Den danske industrieksports markedsandel målt i samme valuta er i OECD-området vokset ganske betragteligt fra 2000 til 2008. Samtidig er vores industrieksport til hele verden vokset hurtigere end for OECD-landene som gennemsnit siden 2000.

Hvis det virkelig stod så sløjt til med dansk konkurrenceevne (i bred forstand), er det da bemærkelsesværdigt, at vi fortsat kan toppe diverse internationale lister over de mest konkurrencedygtige økonomier i verden.

Det er svært med udgangspunkt i de seneste tal at se, at vi skulle have et kæmpemæssigt konkurrenceevneproblem. Dermed ikke sagt, at vi ikke fremadrettet kan få det. Hvis ikke vi formår at fastholde og helst udvikle vores høje andel af kvalitetsprodukter, kan der komme pres på vores eksport. I den sammenhæng er vi dog mere nervøse for, at der ikke bliver forsket og udviklet nok, eller at mangel på uddannet arbejdskraft på lidt længere sigt vil lægge en bremse på udviklingen.

¹ Der findes ikke detaljerede handelstal for tjenesterne på måneder, men de kvartalsvise opgørelser viser, at nettoindtjeningen fra søfart de tre første kvartaler af 2009 sammenlignet med samme periode 2008 faldt med godt 17 mia. kr.